

УДК 342.5:352(477)

Риженко О.М.¹, Стуконог К.В.²

¹ доцент, к.е.н. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-516 ЗНТУ

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Метою діяльності будь-якої влади є взаємна підтримка та узгодженість дій задля досягнення цілей розвитку територій і громад. В основі будь-якої діяльності, у тому числі взаємовідносин, завжди є певний набір принципів, навіть якщо вони не виявляються та не аналізуються. Отже, принципи ефективних взаємовідносин органів місцевого самоврядування і органів державної виконавчої влади – це визначені нормативно-правовими документами, а також культурно-ціннісні норми та правила, обопільне дотримання яких сприяє більш високій ефективності їх діяльності та забезпечує синергійні ефекти. Крім законодавчо закріплених принципів діяльності цих органів влади, сьогодні описані такі принципи взаємовідносин, як диференціація та комбінованість предметів відання органів влади, взаємного делегування повноважень і взаємної підтримки, судового регулювання суперечок між органами публічної влади та ін. системності, об'єктивності, саморегулювання, зворотного зв'язку, доповнення, оптимальності, інформаційної достатності, еволюційності, демократизму, гласності та інші відповідальності за ефективність діяльності, своєчасності, повноти і достовірності інформації, всебічності, гласності, економності, зрозумілості, науковості, неупередженості, об'єктивності, обґрунтованості, обов'язковості виконання прийнятого рішення, оперативності, передбачуваності та ін. Загалом можна навести десятки, а то і сотні принципів, які можуть бути корисними для вдосконалення організації взаємовідносин органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади.

На наш погляд, крім принципів, які забезпечують позитивний вплив, ініціаторам нових форм і методів взаємовідносин слід враховувати і принципи, які фактично забезпечують негативний вплив, але є прихованими і про які переважно не говорять. Загальними для усієї України характерними принципами є, наприклад, такі: перекладання відповідальності за спільну справу одним органом влади на інший; інформаційна та організаційна закритість; домінування (проявляється насамперед у невизнанні одного органу публічної влади іншим як рівного); неадекватна цілям розвитку територіального розвитку комфортність; індивідуалізм замість командної

злагодженої роботи; фрагментарність взаємовідносин; невиконання домовленостей взаємовідносин; відсутність ініціативи; формальність у забезпеченні зворотного зв'язку тощо.

Безумовно, наведений нами перелік негативно орієнтованих принципів спостерігається не в усіх взаємовідносинах органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади, однак є непоодинокі їх прояви, що негативно впливають на ефективність публічної влади в сучасній Україні. Таким чином, системне забезпечення взаємовідносин органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади потребує застосування системного підходу і щодо визначення комплексу дієвих принципів цих взаємовідносин. Головне завдання сторін—обрати такий комплекс принципів, дотримання яких буде повноцінно забезпечено на практиці й найбільше сприятиме досягненню цілей спільної діяльності. В Україні ця проблема набуває особливого значення оскільки на районні та обласні державні адміністрації Конституцією України покладається не тільки здійснення виконавчої влади в районах і областях (ст.118) і контроль за органами місцевого самоврядування з питань здійснення делегованих їм законом повноважень органів виконавчої влади (ст.143), а ще й повноваження районних і обласних рад, делеговані ними відповідним місцевим державним адміністраціям (ст.119) [1].

З точки зору державної теорії місцевого самоврядування, сам поділ повноважень місцевого самоврядування на "власні" та "делеговані" не несе в собі якимось серйозне концептуальне навантаження, оскільки всі свої владні повноваження місцеве самоврядування отримує в законі, в якому втілена державна воля народу. Тільки і всього, що в межах власних повноважень орган місцевого самоврядування діє цілком автономно, а в межах делегованих—під контролем відповідних державних органів, оскільки делегування повноважень не є формою їх повної деволуції на нижчий рівень і залишаються повноваженнями відповідних державних органів [2].

В системі взаємовідносин органів місцевого самоврядування і органів державної виконавчої влади уже намірилися кардинальні системні зміни. Щодо розмежування функцій і повноважень, пріоритетом трансформації взаємовідносин функція по управлінню локальним розвитком і ресурсами його забезпечення має бути перенесено до компетенції органів місцевого самоврядування, в той час як органи державної влади мають залишати за собою повноваження у сфері контрольних функцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Методичні підходи до підвищення результативності взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування/уклад.: Н. М. Мельтюхова, Л. В. Набока, Н. В. Фоміцька; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової.— К.: НАДУ, 2013.—48 с.

2. Charter for Multilevel governance in Europe: Document of Committee of the Regions (CoR) EU [Электронный ресурс].–Режим доступа: <https://portal.cor.europa.eu/mlgcharter/Pages/MLG-charter.aspx>